

OBRAZLOŽENJE

Odluke o donošenju Akcijskog plana gradnje i/ili rekonstrukcije vanjske rasvjete na području Grada Dugog Sela

I. PRAVNI TEMELJ ZA DONOŠENJE ODLUKE

Pravni temelj za donošenje ove Odluke sadržan je u odredbama Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja („Narodne novine“, broj 14/19), kojim se uređuje sustav zaštite od svjetlosnog onečišćenja, odnosno sustav upravljanja vanjskom rasvjetom u Republici Hrvatskoj. Sukladno članku 13. Zakona, Akcijski plan gradnje i/ili rekonstrukcije vanjske rasvjete (u daljnjem tekstu Akcijski plan) predstavlja provedbeni akt kojim se planira gradnja nove i usklađenje postojeće rasvjete s odredbama Zakona. Pravilnikom o sadržaju, formatu i načinu izrade plana rasvjete i akcijskog plana gradnje i /ili rekonstrukcije vanjske rasvjete („Narodne novine“ broj 22/23), člankom 14. stavkom 1. propisano je da Akcijski plan donosi Gradsko vijeće.

Sukladno odredbama članka 33. stavka 1. točke 2. Statuta Grada Dugog Sela (Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 2/21), Gradsko vijeće Grada Dugog Sela nadležno je za donošenje akata kojima se uređuju pitanja od lokalnog značaja, uključujući pitanja zaštite okoliša i upravljanja vanjskom rasvjetom na području Grada.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU

Dosadašnje stanje na području Grada Dugog Sela karakterizira izostanak sustavnog pristupa upravljanju vanjskom rasvjetom te nedostatak planskog okvira kojim bi se osigurala usklađenost s propisima o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja. Nepostojanje Akcijskog plana predstavlja prepreku za provođenje mjera zaštite od svjetlosnog onečišćenja i racionalnog korištenja energije u sustavu javne rasvjete.

Ovom Odlukom uređuju se sljedeća osnovna pitanja:

- 1) analizu usklađenosti postojećeg stanja s propisima kojima se uređuje zaštita od svjetlosnog onečišćenja i ocjenu stanja;
- 2) određivanje područja prema kriteriju nužnosti rekonstrukcije i/ili gradnje sustava javne rasvjete s ciljem usklađivanja s odredbama zakona kojim se uređuje zaštita od svjetlosnog onečišćenja, s kartografskim prikazom, tablicom i terminskim planom realizacije;
- 3) plan i aktivnosti za rekonstrukciju i/ili gradnju sustava javne rasvjete za razdoblje od pet godina;
- 4) mjere za očuvanje tih područja;
- 5) tehničku analizu rekonstrukcije po određenim područjima s obzirom na ekonomsku i ekološku opravdanost provođenja rekonstrukcije;
- 6) terminski plan rekonstrukcije i/ili gradnje sustava javne rasvjete s obzirom na područja obuhvata;

- 7) financijski plan za rekonstrukciju i/ili izgradnju sustava javne rasvjete, procjenu isplativosti, procjenu troškova i koristi;
- 8) elemente vrednovanja provedbe Akcijskoga plana;
- 9) plan održavanja sustava javne rasvjete;
- 10) sažetak rezultata savjetovanja s javnošću;

III. SREDSTVA POTREBNA ZA PROVOĐENJE ODLUKE

Donošenje ove Odluke ne stvara neposredne financijske obveze za proračun Grada Dugog Sela. Akcijski plan izrađen je od strane tvrtke Zening projekt d.o.o. iz Zagreba, pri čemu su troškovi izrade plana podmireni iz proračunskih sredstava predviđenih za izradu stručnih podloga i planskih dokumenata.

IV. OBRAZLOŽENJE ODREDBA ODLUKE

Članak 1. Ovom odredbom utvrđuje se stanje sustava javne rasvjete na području jedinice lokalne samouprave te njegova usklađenost s važećim zakonskim i podzakonskim propisima iz područja zaštite od svjetlosnog onečišćenja. Analizom je utvrđeno da je postojeći sustav u velikoj mjeri izveden LED svjetiljkama korelirane temperature boje od 4000 K, koje nisu u potpunosti usklađene s važećim propisima koji ograničavaju temperaturu boje na ≤ 3000 K.

Također je utvrđeno da sustav javne rasvjete nema implementirane režime rada koji bi bili usklađeni s propisanim svjetlostajem, čime nije omogućena prilagodba razine osvjetljenosti stvarnim potrebama tijekom noći.

Sustav upravljanja javnom rasvjetom nije razvijen na razini koja omogućuje centralizirano upravljanje i nadzor, te nije implementirana informacijsko-komunikacijska (IKT) platforma koja bi omogućila daljinsko upravljanje, praćenje rada sustava i optimizaciju potrošnje električne energije.

Članak 2. Ovom odredbom određuju se kriteriji za utvrđivanje prioriteta rekonstrukcije i/ili gradnje sustava javne rasvjete, pri čemu se u obzir uzima tehničko stanje instalacija, razina sigurnosti prometa i pješaka te stupanj usklađenosti sa zakonskim zahtjevima.

Kriterij nužnosti rekonstrukcije definiran je kroz atributne tablice plana rasvjete, u kojima su za pojedina područja određeni tipovi aktivnosti, razlozi rekonstrukcije te vremenski okvir provedbe.

Poseban naglasak stavljen je na područja zone rasvijetljenosti E2, gdje je utvrđeno da postojeći sustav koristi svjetiljke korelirane temperature boje od 4000 K koje nisu u skladu s važećim propisima, te gdje nije implementirano upravljanje rasvjetom sukladno propisanom svjetlostaju.

Članak 3. Ovom odredbom definira se plan i aktivnosti rekonstrukcije i/ili gradnje sustava javne rasvjete, koji su prikazani kroz tablični pregled unutar Akcijskog plana.

U tabličnom prikazu za pojedina područja utvrđeni su tipovi zahvata, razlozi provedbe, vremenski okvir realizacije te način provedbe aktivnosti.

Plan i aktivnosti obuhvaćaju rekonstrukciju postojećeg sustava javne rasvjete, nadopunu rasvjete na postojećim stupovima te izgradnju novih dionica javne rasvjete.

Tablični prikaz čini sastavni dio Akcijskog plana i predstavlja osnovu za provedbu planiranih aktivnosti.

Članak 4. Ovom odredbom propisuju se mjere zaštite od svjetlosnog onečišćenja koje uključuju primjenu LED svjetiljki s koreliranom temperaturom boje do najviše 3000 K, osiguranje udjela svjetlosnog toka iznad horizontalne ravnine od 0 %, te upravljanje rasvjetom sukladno propisanom svjetlostaju, čime se omogućuje smanjenje potrošnje energije i negativnog utjecaja na okoliš.

Članak 5. Ovom odredbom utvrđuje se tehnička analiza planiranih zahvata rekonstrukcije i/ili gradnje sustava javne rasvjete.

Tehnička rješenja obuhvaćaju zamjenu postojećih svjetiljki energetski učinkovitim LED svjetiljkama odgovarajućih karakteristika, uključujući koreliranu temperaturu boje ≤ 3000 K, odgovarajuću optiku te mogućnost regulacije svjetlosnog toka.

Također, obuhvaća se rekonstrukcija i izmještanje ormara javne rasvjete iz trafostanica na dostupne lokacije, uz ugradnju suvremene automatike za upravljanje rasvjetom.

Predviđa se uvođenje sustava upravljanja javnom rasvjetom koji omogućuje primjenu svjetlostaja, daljinsko upravljanje i nadzor rada sustava, te praćenje potrošnje električne energije.

Sukladno važećim propisima, potrebno je izvršiti evidentiranje elemenata sustava javne rasvjete u katastru infrastrukture, uključujući stupove, svjetiljke, vodove i ormare javne rasvjete.

Članak 6. Ovom odredbom definira se terminski plan provedbe aktivnosti rekonstrukcije i/ili gradnje sustava javne rasvjete.

Provedba planiranih aktivnosti predviđena je u razdoblju od 1. svibnja 2026. godine do 30. travnja 2031. godine, odnosno kroz razdoblje od 5 godina, sukladno podacima iz tabličnog prikaza Akcijskog plana.

Aktivnosti će se provoditi fazno, prema utvrđenim prioritetima, tehničkim mogućnostima i raspoloživim financijskim sredstvima, pri čemu će se u prvim fazama obuhvatiti najkritičniji dijelovi sustava.

Članak 7. Ovom odredbom utvrđuje se financijski okvir za provedbu Akcijskog plana gradnje i/ili rekonstrukcije sustava javne rasvjete.

Ukupna procijenjena vrijednost ulaganja iznosi **1.020.100,00 EUR**, sukladno podacima iz tabličnog prikaza Akcijskog plana.

Od navedenog iznosa, za rekonstrukciju i unapređenje postojećeg sustava javne rasvjete predviđeno je **330.000,00 EUR**, dok je za izgradnju novih dionica javne rasvjete, uključujući i pripadajuću elektroenergetsku infrastrukturu, predviđeno **520.000,00 EUR**.

Preostali dio sredstava odnosi se na ostale zahvate unutar sustava javne rasvjete, uključujući upravljanje, modernizaciju opreme, tehničku prilagodbu sustava i prateće infrastrukturne aktivnosti.

Provedba planiranih aktivnosti financirat će se iz proračuna jedinice lokalne samouprave, uz mogućnost korištenja sredstava iz nacionalnih i europskih fondova, kao i drugih dostupnih izvora financiranja.

Realizacija ulaganja planirana je fazno tijekom razdoblja važenja Akcijskog plana, sukladno utvrđenim prioritetima, raspoloživim financijskim sredstvima i tehničkim mogućnostima provedbe.